

Claar Griffioen

Een brief voor jou mijn lieve zoon

Met heel mijn hart schrijf ik je vanuit het verre land van onze voormoeders. Het is het land van geheimzinnige waringinbomen waarin geesten spelen tussen de lange luchtwortels, het land van de groene rijstvelden en de wuivende palmbomen, het land van tempo doeloe waarin een taal wordt gesproken vol Hollandse woorden, het land van vervuiling, armoe, rijkdom en van de vele vele kinderen.

Zodra je geboren was raakte ik vervuld van het zuiverste geluk dat je maar kunt bedenken. O, wat was ik blij en ik draaide samen met je in het rond en vond zo een zegenrijk evenwicht in mijn leven. Wanneer ik terugdenk aan die eerste jaren van ons samen, dan voel ik nog steeds die onbezorgde lichtheid. Je was zo'n aanminnig jochie, zo nieuwsgierig naar wat er om je heen gebeurde, zo avontuurlijk en vol energie. Maar toen je ouder werd begon je je terug te trekken. Je wilde niet meer in mijn armen komen. Er kwam iets donkers over je en je zweeg urenlang. Was het de schaduw van onze Indische voorouders die over je heen gleed? De schrik sloeg me om mijn hart! Later zei je een keer dat er zoveel pijn was onderweg naar de leegte. Toen was je al aan de antidepressiva.

Jouw opa, een Hollandse soldaat, trouwde in Indië met een inlands meisje. Het einde van het koloniale tijdperk kwam toen al in zicht. Ik, hun enige kind, werd in Nederland geboren. En bij deze gebeurtenis hang ik de vlag halfstok. Was mijn moeder maar kinderloos gebleven, dan was het monster voorgoed de kop ingedrukt.

Van mijn vader leerde ik dat elk mens een schakel vormt in de lange keten die iedereen met elkaar verbindt. Ik was toen nog kind en juist bezig familierelaties uit te pluizen. Mijn jonge hersenen knarsten van inspanning bij het tellen van al die familiekettingen die er op de wereld moesten zijn en hoe ze dan met elkaar verbonden waren. Toen ik me realiseerde dat de mensheid een onontwarbare kluwen was geworden schoot er even een zwart moment van onbehagen door me heen.

Om te ontsnappen aan de chaos in haar geest, pleegde mijn moeder op jonge leeftijd zelfmoord. Ze was, net als haar vader voor haar, de zee ingelopen, de branding tegemoet. Voordat mijn ouders trouwden was mijn vader voor die duistere gekte in haar familie al gewaarschuwd, maar hij had er niets van willen weten. Elke keer wanneer ik daaraan denk krijg ik het gevoel dat ik naar iets ongrijpbaars reik. En nu jij.

Na je dood , na je dood

Mijn verdriet was grenzeloos en ik voelde hoe ik me om de wereld kromde van pijn. Mijn kern was verdwenen, ik voelde me uiteenvallen. Wat kon ik anders doen dan gaan zoeken naar de schakels die ooit waren losgeraakt?

Toen ik in het land van je grootmoeder kwam was ik met stomheid geslagen. Ik had de bron gevonden waaruit ik als kind te drinken kreeg.

Weet je nog de verhalen die ik je vertelde over Poes Mimik? Je kon er, net als ik vroeger, geen genoeg van krijgen. Mimik woonde met alle dieren in het oerwoud. De hele dag speelden ze samen en stopten zich vol met lekkernijen, 's avonds zaten ze gezellig bijelkaar. Tot Mimik de machtige

kasuaris tegen het lijf liep. Ze rende voor haar leven en kon nog net op tijd aan boord van het stoomschip springen. Mimik voer over de grote zeeën en bezocht alle wereldwonderen maar ze voelde zich altijd opgejaagd en bevreesd. In haar ooghoek zag ze steeds de boosaardige kasuaris. Zijn messcherpe klauwen zaten al in haar nek.

Maar jij, mijn zoon, je liet je grijpen door een trein. Je koos voor de spoorwegovergang waar we vroeger stuivers op de rails legden om ze glad en ovaal te laten pletten door de zware gietijzeren wielen. Amuletten maken, noemden we dat.

De gevolgen van het verleden zijn niet tegen te houden en ontvouwen zich soms tegen alle redelijkheid in. Onrechtvaardig? Jij werd niet geboren om koning te worden. Het is maar net hoe het leven je toevalt. En wie kan zeggen het verleden overwonnen te hebben? Jij mijn zoon?

Jouw dood wiste het spoor uit naar mijn toekomst. Er valt niets meer te winnen en niets meer te verliezen.

Kom me halen, mijn zoon, daal af langs die geurige luchtwortels die jou die donkere indo-floers gaven; mama is elke avond onder de grote waringin.

In 2013 koos Abdelkader Benali dit korte verhaal voor het bibliotheekboek *Gouden Tijden Zwarte Bladzijden* in het kader van de boekenweek.

Juryrapport van Abdelkader Benali: 'Een subtiel geschreven verhaal. Ook hier schuilt een groot verdriet,

maar wordt er afstand bewaard waardoor de impact van de suggestie het overneemt.

Mooi hoe de Indische melancholie wordt doorgetrokken naar het persoonlijke verhaal. Ook de poes Mimik spreekt tot de verbeelding.'